

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Йосиф Радионов относно участието на доц. д-р Велика Димитрова Цонкова в конкурса за научното звание ” професор “ към катедра ” Цигулка “ при Инструменталния факултет на НМА “Проф. Панчо Владигеров”.

Близо три десетилетия доц. д-р Велика Цонкова присъства в националния и европейски музикален живот като активно концертиращ цигулар.Още като ученичка в Софийското музикално училище тя впечатляваше със заразяващата си емоционалност, завидна техника и богата чувствителност .

Забележителните педагози проф.Георги Бадев,впоследствие – Ифра Нийман в Гилдхол – Лондон и виртуозът Франко Гулли спомогнаха в нейно лице да се оформи портретът на един музикант от висока проба. Многократно съм бил свидетел на силни прояви на колежката Цонкова като солист с оркестър, рецитали с пиано, както и редица интегрални включващи камерни шедьоври от Брамс, Шуман, Барток, Моцарт, Прокофиев...Широкият ѝ репертоар се простира от Вивалди до Шнитке. С най-изтъкнати наши и чужди партньори тя изпълнява с голям успех “ Годишните времена” от Вивалди, Концерта за цигулка и оркестър от Стравински, Фантазии от Шуберт и Шьонберг, Симфония-концертанте от Моцарт (с

могъщия си учител Георги Бадев като виолист), най-прочутите романтични цигулкови концерти и много други класически и модерни шедьоври, донесли ѝ възторжени отзиви по света и у нас.

Дисертацията ѝ ,след чиято успешна защита г-жа Цонкова се утвърди като доктор и впоследствие – доцент към цигулковата катедра, бе върху цигулковите концерти от Михаил Пеков - съвременни творби, които (особено Двойният концерт)звучат убедително по нашите и световни сцени.

Вече като доцент, паралелно с педагогическата си дейност, д-р Цонкова фокусира соловите си интереси в по-голяма степен върху барокови шедьоври.Преди две години присъствах на неин впечатляващ рецитал с пианиста проф. Димо Димов в НДК – София, където в една вечер прозвучаха шестте сонати за цигулка и клавир от Й.С.Бах. Този рецитал показва една нова положителна страна от природата на изпълнителката – по-дълбоко проникновение ,съчетано със съзнателно избягване на външни ефекти и показан блясък, което говори за нова, по-висока степен на зрялост и внушение при интерпретацията на камерните шедьоври на великия Майстор.

При поднасянето на концертите из опус 3 от Вивалди миналата година в Камерна зала

“България” солистката ни зарази с една истинска “южняшка” чувствителност .Острите контрасти между бавните части и финалите – своеобразен “бароков маниеризъм”- бих изтъкнал като субективно достойнство на изпълнителката. Отлично впечатление прави търсенето на личен почерк в интерпретацията независимо от някои модни днес барокови тенденции. Неволно си спомням думите на нашия изтъкнат колега от близкото минало проф. Боян Лечев, изказани като риторичен въпрос по повод бароковата естетика:” ...Ама ние какви сме - интерпретатори или реставратори?...” Във всеки случай ,по моему, най-стойностно е искреното чувство, разбира се, вложено с висока култура така, че да успее да изтръгне някоя сълза от окото на разглезения и често повърхностен слушател днес. Цонкова го постигна, особено в биса си – ми минорната бавна част от сол мажорния концерт!

В интерпретацията пък на Баховите солови концерти през април (миналия сезон пак в камерна зала “България”)особено свежо звучаха финалите им – енергични , напomniaщи свидетелството на Форкел от първата отпечатана в ранния 19-ти век Бахова биография относно авторското изпълнение,а именно – винаги в доста бързо темпо. Може би , ако бяха избегнати някои тук-там твърде

акцентирани времена в първите части, музикалната мисъл щеше да тече още по-свободно – извън един понякога излишно подчертан метрум.

Бароковите ”забегки” на доц. Цонкова обещават интересно развитие предвид най-скорошните ѝ концертни планове. Очакваме с повишен интерес Вивалдиевия опус 8 и то особено концертите след ”Годишните времена”- рядко чувани на сцена у нас, както разбира се и Кончерто гросо No.1 от Шнитке!...

Темата на изследването ”Пътят на цигуларя към изграждането на музикално-художествения образ”, с част от което г-жа Цонкова вече се представя в ”Музикални хоризонти”, е твърде обширна и задължаваща и с други думи е обект на перото на зрял анализатор. Надяваме се, че това изискване ще бъде преодоляно с лекота от кандидатката.

Като педагог доц. д-р работи с високо чувство за отговорност. Нейни бивши и настоящи студенти са членове на представителни инструменталнансамбли : оркестъра на Националната опера в София, Нов симфоничен оркестър, Симфоничния оркестър в Гран Канария, оркестъра на БНР, Симфоничния оркестър в Запорожие – Украйна , състави в САЩ, Камерен оркестър ” Орфей”-Перник и пр. В работата си с чуждестранни студенти д-р Цонкова ползва гъвкаво английски език.

Не на последно място ми се ще да подчертая и положителните качества на кандидатката като почтен и лоялен член на колектива на катедра “Цигулка” при НМА.

Предвид изтъкнатите по-горе достойнства на изпълнителя, изследователя и педагога доц. д-р В. Д. Цонкова намирам кандидатурата ѝ за научното звание “професор” като напълно основателна и я подкрепям без резерви.

Проф. Йосиф Радионов
(катедра “цигулка” при НМА, София).
11.01.2018